

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ “НЕОФИТ РИЛСКИ”
БЛАГОЕВГРАД

ПРАВНО-ИСТОРИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

2700 Благоевград, тел/факс: +395/73/886617, e-mail: admin@law.swu.bg

Дисциплина:

Църковна архитектура в Югозападна България

Конспект:

1. Ранновизантийско архитектурно наследство (базиликален и центричен тип).
2. Конструкция и символика на християнския храм.
3. Култови постройки в Югозападна България (IV – VI век).
4. Разпространение на базиликите в българските земи през периода на Първото българско царство.
5. Кръстокуполни и конхални църкви в Югозападни България от Първо българско царство.
6. Еднокорабни църкви в Югозападна България от периода на Второ българско царство.
7. Кръстокуполни църкви в Югозападна България от периода на Второ българско царство.
8. Конхални църкви в Югозападна България от периода Второ българско царство.
9. Късносредновековни църкви от територията на Югозападна България.
10. Архитектурна декорация и стенна живопис на средновековните църкви в Югозападна България.

Задължителна литература:

1. *Архитектурата на Първата и Втората българска държава*. София, 1975.
2. *Бояджиев, Ст., Н. Чанева-Дечевска, Л. Захариева*. Изследвания върху архитектурата на българското средновековие. София, 1982.
3. *Ваклинов, Ст.* Формиране на старобългарската култура. София, 1977.
4. *Георгиева, М.* Триконхални църкви от Югозападна България (по археологически данни). – В: Късносредновековните Балкани. Сборник в чест на доц. д-р Снежана Ракова. София: Wunderkammer, 2022, 247 – 282.
5. *Георгиева, М.* Църковната архитектура в Югозападна България (IX – XVII век). България: Благоевград: Университетско издателство „Неофит Рилски“, 2024.
6. *Иванова, В.* Стари църкви и манастири в българските земи. – ГНМ, IV, 1922–1925.
7. *История на българското изобразително изкуство*. Том I. София, 1976.
8. *Коркутова, З.* Средновековни църкви в Кюстендилския регион (XII – XIV в.). Конструктивни особености. – В: Приноси към българската археология. Т. V. София, 2009, 307-317.
9. *Коркутова, З.* Еднокорабни църкви с двускатно покритие от Югозападна България XII–XIV век (по археологически данни). София, 2013.
10. *Мавродинова, Л.* Стенната живопис в България до края на XIV век. София, 1995.
11. *Миятев, Кр.* Архитектурата в средновековна България. София, 1965.

12. *Нешева, В.* Мелнишките църкви (по данни от археологически проучвания). – Годишник на Департамент Археология – Нов български университет, II-III. София, 1996, 326-339.
13. *Николова, Б.* Православните църкви през Българското средновековие IX–XIV век. София, 2002.
14. *Овчаров, Д., М. Ваклинова.* Ранновизантийски паметници от България IV–VII в. София, 1978.
15. *Овчаров, Д.* Ранновизантийска култура по българските земи IV–VI век София, 2008.
16. *Чанева-Дечевска, Н.* Раннохристиянската архитектура в България IV–VI век. София, 1999.
17. *Чанева-Дечевска, Н.* Триконхалните църкви от IX–XIV век. – Археология, 1970, кн. 4, 8.
18. *Чанева-Дечевска, Н.* Църковната архитектура на Първата българска държава. София, 1984.
19. *Чанева-Дечевска, Н.* Църковната архитектура в България през XI–XIV век. София, 1988.
20. *Филов, Б.* Софийската църква „Св. София“. София, 1913.
21. *Филов, Б.* Софийската църква „Св. Георги“. София, 1933 (преиздадена 2005).
22. *Georgieva, M.* Church Architecture in Southwestern Bulgaria in the Late 9th – Early 11th Century (Based on Archaeological Data). – In: *Studia Ceranea*, 2023, 13, 347 – 379.

Допълнителна литература:

1. *Ангелов, С., Я. Митов.* Църквата „Св. Архангел Михаил“ край село Горановци, Кюстендилско. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2023.
2. *Василев, А.* Художествени паметници и майстори от Трънско, Брезнишко и Кюстендилско – комплексна експедиция 1957–57. София, 1961.
3. *Георгиева, М.* Средновековната църква „Св. Троица“ при село Крупник, Благоевградско, Отец Неофит Рилски – духовност, просвета, култура. Сборник с материали от националната научна конференция, посветена на 230 години от рождението на Неофит Рилски, 5 – 7 октомври 2023 г., Благоевград – Рилски манастир. Благоевград, 2024, 208 – 224.
4. *Георгиева, М.* Късносредновековна църква в землището на село Дренково, община Благоевград, Право и общество в (пост)пандемичния свят. Сборник с доклади от научна конференция „Право и общество в (пост)пандемичния свят“, проведена на 9 – 10 май 2022 г. в Благоевград, по случай 30 години от създаването на Правно-историческия факултет. Благоевград, 2024, 158 – 188.
5. *Георгиева, М., Д. Георгиева.* Манастири от територията на Югозападна България. – In: *Multidisciplinary Journal of Science, Education and Art. Union of Scientists in Bulgaria – Branch Blagoevgrad*, 2021, 19–48. ISSN 1313 – 5236
6. *Грабар, А.* Няколко средновековни паметници от Западна България. – ГНМ, 1921.
7. *Дремсизова-Нелчинова, Цв., Л. Слокоска.* Археологически паметници от Кюстендилски окръг. София, 1978.
8. *Дремсизова-Нелчинова, Ц.* Археологически паметници в Благоевградски окръг. София, 1987.
9. *Иванова, В.* Неиздадени църкви в Югозападна България. – ГНМ, V, 1926–1931, с.

277 и сл.

10. *Комитова, Цв., М. Георгиева.* Средновековна църква в село Дренково, община Благоевград. – В: Археологически открития и разкопки през 2016 г. София, 2017, 616–619.
11. *Комитова, Цв., М. Георгиева.* Археологическо проучване на обект „Средновековна църква“ в землището на село Дренково, община Благоевград. – В: Археологически открития и разкопки през 2017 г. София, 2018, 546–548.
12. *Костова, Е.* Средновековният Мелник (края на XII – края на XIV в.). Пловдив: Фондация „Българско историческо наследство“, 2020.
13. *Мавродинов, Н.* Църкви и манастири в Мелник и Рожен. – ГНМ, V, 1926–1931.
14. *Мавродинов, Н.* Външната украса на старобългарските църкви. – ИБАИ, VIII, 1934, 61.
15. *Мавродинова, Л.* Църквата Св. Никола при Мелник. София, 1975.
16. *Миков, В.* Църквата "Св. Тодор". – ИАИ, V, 1928-1929, с. 33.
17. *Милчев, Ат.* Триконхална църква в околност на с. Кулата, Благоевградско. Разкопки и проучвания в долината на Средна Струма. – ГСУ ФФ, 1959, т. 53, 1960, 401–449.
18. *Митов, Я.* Средновековната църква "Св. Георги" в град Кюстендил и рисунките графити по живописата на храма. София: Университетско издателство "Св. Климент Охридски", 2022.
19. *Митова-Джонова, Д.* Археологически паметници в Пернишки окръг. София, 1983.
20. *Михайлов, Ст.* Средновековни църкви в Родопите. – Родопски сборник, 1969, II, 147–175.
21. *Кацарова, В.* Раннохристиянски базилики от Пауталия. – ИИМКн. Том VIII, 1997 г.
22. *Станчев, С.* Триконхална църква в с. Крупник, Благоевградско. – Археология, 1960, 3, 43–49.
23. *Dimitrova-Milčeva, A.* Basilika № 4 (Bischofsbasilika) in der Stadt Sandanski (Sv. Vrač). Vobericht. – In: Folia archaeologica Balkanica I, 2006. Скопје, 403–424.
24. *Dimitrova-Milčeva, A.* Eine frühchristliche basilika aus dem dorf Oreše im gebiet von Nicopolis ad Nestum (Westenrodopen, Bulgarien). – In: Acta Congressus internationalis XIV Archaeologiae christianae. Wien, 2006, 527–535.
25. *Spassov, R., V. Kazarova, R. Mladenova, S. Filipova.* The Early Christian Basilica № 7 at Pautalia. – Mitteilungen zur christlichen Archaologie 5, 1999, 18–44

Изготвил: доц. д-р Мирослава Георгиева